

Levstikova pot danes

Rudi Bregar

LEVSTIKOVA POT DANES

Levstikova pot je nastala leta 1987, ko se je na pot odpravilo 397 popotnikov iz vseh koncev Slovenije. Vsako leto je število udeležencev večje, zadnja leta se priveditve udeležuje okrog 15.000 mladih in starejših iz vse Slovenije in drugih evropskih držav. Ob tokratnem jubilejnem popotovanju po Levstikovi poti to knjigo posvečam 170 letnici rojstva Frana Levstika, ki je s svojim potopisom glavni »krivec« Levstikove poti.

Zato si v knjigi preberite njegov opis poti, v nadaljevanju tudi opis poti, kot jo opazuje današnji popotnik.

Izhodiščna točka popotovanja je Levstikova ulica v starem mestnem središču Litije. Prvi del poti se delno pokriva z Badjurovo krožno potjo. Po rahlem vzpenjanju skozi Frtico pridete do križišča pri Zdravstvenem domu, kjer pot nadaljujete proti Ustju do križišča. Križišče prečkate a zavijete z regionalne ceste mimo otroškega vrtca proti centru Šmartna.

Pri Šmarski cerkvi zavijete levo po asfaltirani cesti proti Radečam. Ko greste mimo tovarne usnja zavijete z regionalne ceste levo in nadaljujete mimo klavnice na Slatno. Nekoliko višje se pred vami odpre lep razgled na Šmartno. Kmalu pridete v gozd, kjer lahko sledite oznakam Levstikove poti. Cela pot je označena z zaščitnim znakom na lesenih tablah, belimi in rdečimi napisi LP (Levstikova pot) in usmerjevalnimi puščicami.

Nekoliko kasneje spet prečkate regionalno cesto, ki vodi proti Moravčam, pot pa nadaljujete skozi gozd do Jelše. Pot gre naprej po odprtem slemenu z lepim razgledom do zaselka Rodni vrh s tremi domačijami. Tu je pravo križišče markiranih poti. Z desne strani, iz smeri Velike Kostrevice v dolini, vodita do križišča Badjurjeva krožna pot in Zasavska planinska pot. Zasavska planinska pot prečka vozno pot in se spusti čez sleme navzdol v Cerovico, Badjurjeva krožna pot pa gre skupaj z našo potjo do vrha Preske.

Z Rodnega vrha je le 400 metrov do Liberske cerkvice s pokopališčem. Z leve se nam 100 metrov naprej priključi novejša cesta, ki pripelje iz Velike Kostrevice. Tu je zaselek Bič (izg. B'č) z nadmorsko višino 466 metrov. Na desni strani si lahko ogledate poldrugeto staro Medvedovo sušilnico sadja. Od tu sledi bolj strma pot do gasilskega doma na Libergi, kjer je kontrolna točka. Vasicca Liberga leži na desnem slemenu hriba.

Sledi še nekaj strmine mimo prvih stanovanjskih in počitniških hiš do osrednjega dela vasi Preska, kjer je levi odcep za Tisje. Desno pod potjo je domačija Zamanovih. Od gasilskega doma je do sem približno 20 minut. Pot nadaljujete

do samotne kmetije pri Lokarjevih (680 m). Med drugo svetovno vojno je tod mimo potekala nemško – italijanska okupacijska meja, ostanki so vidni še danes.

Kasneje se Levstikova pot loči od glavne poti in na križišču na Grmadah zavije levo po gozdni poti, ki je v času dežja precej razmočena in blatna. Tu so bili še pred nekaj leti vidni grobovi, t. i. grmade, po katerih je hrib dobil svoje ime. Pot se nadaljuje skozi gozd, ki je prepreden s številnimi gozdnimi potmi in stezicami. Potrebno je slediti oznakam Levstikove poti in biti malo previden. Tu je v Levstikovih časih vodila glavna pot med Moravčami in Litijo, kamor so kmetije nosili prodajat česnje in druge pridelke. Sledi pot v moravško dolino.

Kmalu po prihodu na Gobnik se odpre čudovit pogled na okoliške domačije, vinograde in zidanice. Deset minut kasneje pridete do razpotja. Desno lahko zavijete proti Bojčevi zidanici, kjer je nastajalo jedro Levstikovega potopisa. Drugače pa pridete v moravški dolini na glavno cesto od Litije proti Gabrovki in nadaljujete do središča Moravč.

Na desni si lahko poleg nove hiše ogledate domačijo Tone Zidarjeve, kamor je rad zahajal tudi Levstik. Nekaj metrov naprej je Resn'kova kašča in kontrolna točka, kjer dobite tretji žig v svoj dnevnik.

Pot vas pelje naprej proti Gabrovki, vendar že pri transformatorski postaji zavijete desno proti Mizarstvu Gabrovka in potem takoj levo v gozd proti ostankom gradu Turn. Na grad vas spominjajo le še ruševine med grmovjem, grajski ribnik in nekaj kostanjevih dreves v drevoredu. Pot se nato nadaljuje proti cilju v Čatežu.

Opis poti s slikami najdete tudi na internetnem naslovu <http://www.narava-b.si>.